

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY GÓRNICTWA

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI GÓRNICTWA

DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „PRZEGLĄD GÓRNICZY”

ROCZNIK 3

KATOWICE – WRZESIEŃ 1951

NR 9

061.3 Konferencje. Kongresy. Zjazdy

762* 061.3:622.235:622.81 J2—9. 51

VI Konferencja Międzynarodowa kierowników kopalń doświadczalnych. „La VI Conférence Internationale des directeurs des Stat.ons d'Essais“, Ann. Min. Belg., Liège dwumies., t. 50, nr 2, marz. 51, s. 202; A4, 24 str., 3 tab. — Przegląd referatów wygłoszonych na konferencji w Verneuil w lipcu 1950 r. z podaniem ich krótkich streszczeń. M. Arhenes: Związek między mechaniką detonacji i bezpieczeństwem materiałów wybuchowych w atmosferze metanowej. Schultze-Rhondorf: Zdjęcia kinematograficzne wybuchu materiałów wybuchowych w skale. Shepherd i Grimshaw: Materiały wybuchowe o dużym stopniu bezpieczeństwa. Saint-Guilhem: Nowe materiały wybuchowe węglowe. J. Fripiat: Badania materiałów SGP. Hartman, Nagy, Howarth: Badania strzałów seryjnych w kopalniach węgla. W. Cybulski: Badania nad bezpieczeństwem materiałów wybuchowych w obecności pyłu i Wpływ warunków inicjujących na wybuchowość pyłów. Schultze-Rhondorf: Obserwacje przy badaniu eksplozji w chodniku podziemnym. Hartwell: Postępy w metodach pomiaru metanu. Hartman, Nagy, Howarth i Sachs: Nowe sposoby neutralizacji pyłem kamiennym oraz: Przybitka korkami z materiałów niepalnych. Hülsberg: Przepisy niemieckie konstrukcji urządzeń ognioszczelnych. Referaty o chwytaniu mentanu, zwalczaniu pożarów kopalnianych, analizach gazów z pól pożarowych.

331 PRACA

763* 331.158 J2—9. 51

Jefimow I. E.: **Stachanowcy przemysłu węglowego dzielą się swym doświadczeniem.** „Stachanowcy ugołnoj promyszlennosti dielatsia swoim opytom“, Mechaniz. trudoj. Rabot, Moskwa, mies., t. 5, nr 5, maj 51, s. 47; A4, 2 str. — Przegląd publikacji wydanych przez Ugletechizdat, w których czołowi stachanowcy omawiają swe metody pracy.

764* 331.87:622.222.6:622.61 J2—9. 51

Browman I. W.: **Organizacja wyciągu i przewozu na kopalni w drugim okresie budowy kopalni.** „Organizacja podjoma i szachtnowo transporta wo wtorem pieriodie stroitelstwa szachty“, Ugoł, Moskwa, mies., nr 4, kw. 41, s. 8; A4, 3 str., 1 rys. — Organizacja pracy w dwóch etapach. Pierwszy 12 miesięczny: głębienie szybu dla wyciągu klatkowego i szybu dla skipów. Drugi 18 miesięczny, w którym należy rozwiązać zagadnienie przewozu zmechanizowanego.

765* 331.87:622.333 J2—9. 51

Ballenstedt L.: **Nomogram wydajności.** Prz. gór., mies., t. 7, nr 7/8, lip.—sierp. 51, s. 289; A4, 3 str., 1 wyk., 2 tab. — Wyprowadzenie zależności między wydajnościami: przodkową, dołową i ogólną a odsetkiem zatrudnionych w przodkach i na dole (w stosunku do całej załogi). Przedstawienie wykresne tych zależności umożliwia i ułatwia pracę projektowania i kontroli wyników kopalni.

766* 331.87:622.333 J2—9. 51

Cykliczność jako podstawa dużej wydajności pracy górników. „Cykliczność, — osnowa wysokiej proizwoditelnosti truda szachtiorow“, Ugoł, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 1; A4, 3,5 str., 2 tab. — Po wprowadzeniu „cyklu na dobę“ najlepsze wyniki wykazały kopalnie, na których praca cykliczna stosowana jest na wszystkich obłożonych ścianach. Jednocześnie polepszyło się znacznie wykorzystanie urządzeń technicznych przede wszystkim kombajnów i wzrosły zarobki robotników, a koszty własne wykazują obniżenie. Pomimo tych niewątpliwie dodatnich wyników istnieją jeszcze niedociągnięcia wyrażające się głównie w niedostatecznym odwozie urobku i niedość prędkim postępie robót przygotowawczych.

767* 331.87:622.333 J2—9. 51

Kubiczek T.: **Cykliczność a dozór kopalni.** Wiad. gór., mies., t. 2, nr 3, marz. 51, s. 90; A4, 2 str. — Korzyści cyklicznego prowadzenia robót wybierania są bezsporne, co potwierdzają przykłady z kopalń ZSRR. Wprowadzenie jednak organizacji pracy na ścianach i zabierkach według hasła „cykl na dobę“ nakłada na dozór górniczy specjalne obowiązki. Należy do nich: należyty podział pracy między członków załogi według opracowanego harmonogramu cyklu, zorganizowanie dostawy materiałów pomocniczych, opracowanie i zrealizowanie planu przeglądu i napraw maszyn i urządzeń, należyte zorganizowanie robót przygotowawczych i inne.

768* 331.87:622.333 (47) J2—9. 51

Ponomariew A. P.: **O opłacalną pracę kopalni.** „Za rientabielnuju rabotu szacht“, Ugoł, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 7; A4, 2,5 str., 3 tab. — Mechanizacja procesów pracy i przejście na pracę cykliczną na kopalniach zakładów Szachtantracyt ekspluatujących przeważnie pokłady o grubości 0,5 — 0,6 m otworzyły duże możliwości obniżenia kosztów produkcji. Podstawowym i decydującym czynnikiem obniżenia kosztów produkcji jest przejście na pracę cykliczną na wszystkich ścianach danej kopalni, z podstawą urobku ze ścian tylko na jednej zmianie. Prowadzenie pracy cyklicznej tylko na poszczególnych ścianach danej kopalni nie daje pożądanego rezultatu, gdyż dodatnie wyniki pracy ścian cyklicznych obniżane są przez wyniki pracy ścian nie pracujących w cyklu.

769* 331.87:622.333 (47) J2—9. 51

Iwonin I. P.: **Organizacja pracy cyklicznej na kopalniach Zakładów Rostowugol.** „Organizacja ciklicznoj raboty na szachtach kombinatu Rostowugol“, Ugoł, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 4; A4, 2,5 str. — Zakłady Rostowugol osiągnęły w 1950 r. dodatnie wyniki dzięki reorganizacji pracy i produkcji i wprowadzeniu harmonogramu pracy „cykl na dobę“. Dane liczbowe dotyczące wyników osiągniętych przez poszczególne zakłady i poszczególnych pracowników, z których wielu zostało odznaczonych Stalinowską premią. Zadania na rok 1951: zwiększenie ilości ścian pracujących cyklicznie, wydobywanie urobku na jednej zmia-

nie, zastąpienie częściowej podszadzki na ścianach obudową stalową, ulepszenie przewozu na dole przez mechanizację robót manewrowych i automatyzację blokowania.

770* 331.87:65.011 J2—9. 51

Byczkow B. M., Bodagowski J. E. S.: **O ugruntowaniu wniosków racjonalizatorskich i wynalazczych na kopalniach kombinatu Stalinugol.** „O wniedzieniu racjonalizatorskich i izobrietatielskich przedłożeni na szachtach kombinata Stalinugol“, Ugol, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 31; A4; 2,5 str., 1 fot., 3 rys., 1 wykr.—Pomyślną mechanizację pracochłonnych procesów pracy w dużym stopniu warunkuje twórcza inicjatywa robotników, techników i inżynierów. Ilość wniosków racjonalizatorskich i wynalazczych zwiększa się w Zagłębiu Donieckim z roku na rok, przykładem czego są Zakłady Stalinugol. Omówiono pomysły zgłoszone przez pracowników tych Zakładów.

373 SZKOLNICTWO ZAWODOWE

771* 373.62:622 J2—9. 51

Linard A., Callut H.: **Szkolenie górników.** „L'apprentissage dans les mines“, Ann. Min. Belg. Liège, mies., t. 50, nr 2, marz. 51, s. 235; A4; 7 str., 1 mapa.—Szkolenie młodych górników w szkołach górniczych francuskiego Zagłębia Nord i Pas-de-Calais. Selekcja psychotechniczna, ośrodki szkolenia i ich zakres. Program nauk na różnych kursach, stopień i sposób oceny postępu uczniów w nauce. Przygotowanie do szkół sztygarskich i wyższych szkół górniczych.

772* 373.62:622 (492) J2—9. 51

Szkolenie młodych górników w Holandii. „Training new miners in Holland“, Colliery Engng., London, mies., t. 28, nr 328, czerw. 51, s. 236; A4; 6 str., 8 fot., 3 rys.—Po trzech latach szkolenia na powierzchni młodzi górnicy rozpoczynają pracę w kopalniach, gdzie tworzą pełne załogi w poszczególnych przedkach. Chłopcy rozpoczynają szkolenie w 15 roku życia tworząc grupy złożone z 24 kandydatów. Pierwszy rok obejmuje szkolenie podstawowe. W czasie ćwiczeń chłopcy mogą rozmawiać i pomagać sobie wzajemnie w rozwiązywaniu zagadnień. Drugi rok łączy się z ćwiczeniami praktycznymi na powierzchni w sztucznej kopalni zrobionej zwykle w zwalach. Na trzecim roku uczniowie odbywają ćwiczenia na dole w kopalni. Długi i kosztowny okres szkolenia ma wyrobić ducha solidarności zespołowej i dumy z zawodu górniczego.

53 FIZYKA

773* 530.15:661.993:661.97 J2—9. 51

Norris T. H., Ruden S.: **Kinetyka reakcji wymiany izotopowej między tlenkiem węgla a dwutlenkiem węgla.** „Kinetics of the isotopic exchange reaction between carbon monoxide and carbon dioxide“, J. chem. Phys., New York; mies., t. 18, nr 12, grudz. 50, s. 1595; A4; 5 str., 4 wykr., 1 tab., 16 poz. bibl.—Jako wskaźnika używano do badań izotopu C^{14} . Reakcję studiowano w naczyniu kwarcowym w temperaturach między 800° a 900° . Wyprowadzono równanie: stopień przemiany = $K (pCO)^{0.73} (pCO_2)^{0.95}$. Widoczna energia aktywizacji wynosi 77 kcal. Reakcję przyspiesza azot (argon nie przyspiesza). Wnioski te różnią się nieco od wniosków Brandera i Urey'a. Przypuszczalnie reakcja polega na dwumolekularnej wymianie między obydwo reagentami zaadsorbowanymi na katalizacyjnej powierzchni.

535 OPTYKA. ŚWIATŁO

774* 535.24:622.83 J2—9. 51

Pirard A.: **Znaczenie badań fotoelastycznych w mechanice górotworu.** „Sur la portée des essais photoélastiques dans le domaine des pressions de terrains“, Ann. Min. Belg., Liège, dwumies., t. 50, 15 luty 51, s. 21; A4; 8 str., 1 fot., 2 rys., 1 poz. bibl.—Teoria i zakres stosowania badań fotoelastycznych polegających na badaniu modeli plastycznych obiektów konstrukcyjnych w świetle spolaryzowanym. Możliwość wyznaczania rozkładu naprężeń w układach trudnych dla rozwiązań matematycznych. Przykład charakterystycznych badania wyrobiska ze zdjęciem fotoelastycznym i analiza linii naprężeń naokoło wyrobiska.

536 TERMODYNAMIKA. CIEPŁO

775 536.5:622.233 J2—9. 51

Mossop S. C.: **Metoda kilku termometrów dla pomiaru temperatur w czasie wierceń.** „A multithermometer method for temperature measurement in boreholes“, J. Chem. Metallurg. Min. Soc. South Africa, wrzes. 50, s. 120; 3 str., 1 rys.—Przypomnienie metod uprzednio proponowanych. Pomysł autora dla uzyskania dokładności do $0,05^{\circ}C$ w obliczaniu gradientów temperatur. Opuszczenie równoczesne na różne głębokości kilku termometrów z podziałką w dziesiętnych stopnia umieszczonych w szczelnych rurkach metalowych o średnicy 10 mm (odstępy — 60 m). Przyczyny ewentualnych błędów. Krażenie wód termalnych przenikających przez szczeliny. Wpływ ciśnienia na szczelność rurek.

Wg Bull. Bibl. Charbon. France, nr 1, stycz. 51, s. 4.

537 ELEKTRYCZNOŚĆ

776 537.24:662.613.13 J2—9. 51

White H. J., Roberts L. M., Hedberg C. W.: **Elektrostatyczne strącanie lotnych popiołów.** „Elektrostatic collection of fly ash“, Mechanical Engng., list. 50, s. 873; 8 str., 7 rys.—Znaczenie problemu strącania popiołów lotnych, których węgiel mielony zawiera 10%. Cechy charakterystyczne tych popiołów: granulometria, oporność elektryczna i wpływ, jaki na nią wywierają niektóre składniki jak SO_3 . Zjawisko strątkowania i jej zależność od wydajności, temperatury, zawartości pary wodnej i CO_2 w dymach. Teoria strącania elektrostatycznego i różne sposoby jej realizacji: dane konstrukcyjne, elektrody, wydajności itd. Część elektryczna: prostowniki na wysokie napięcie i regulację napięcia; systemy impulsów na wysokie napięcie.

Wg Bull. Bibl. Charbon. France, nr 1, stycz. 51, s. 25.

551 GEOLOGIA OGÓLNA I HISTORYCZNA

777* 551.255:552.574 J2—9. 51

Seidel G.: **Wyznaczanie łupliwości i kierunku szczelin w górotworze karbonu reńsko-westfa'lskiego.** „Vorausbestimmung und Darstellung von Schlechten und Klüften im rheinisch westfälischen Steinkohlengebirgen“, Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 21/22, 26 maj 51, s. 497; A4; 6 str., 9 rys., 21 poz. bibl.—Sposób graficznego przedstawiania kierunku, nachylenia i intensywności płaszczyzn łupliwości w pokładach węgla. Podział łupliwości na prostopadłą do pokładu i nachyloną pod różnymi kątami. Wykresy łupliwości otrzymane z pomiarów w jednej części pokładu pozwalają na określenie kierunków łupliwości w partiach pokładów nieotwartych, w przypadku znajomości rozciągłości i nachylenia pokładu w tych partiach.

553 GEOLOGIA EKONOMICZNA

BOGOCTWA NATURALNE

778* 553.3/6 J2—9. 51

Meissner: **Odkrycia złóż minerałów użytecznych w czasie drugiej wojny światowej.** „Neue Funde nutzbarer Lagerstätten im zweiten Weltkriege“. Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 21/22, 26 maj 51, s. 509; A4, 7 str. — Zarówno przed ostatnią wojną jak w czasie jej trwania prowadzono intensywne poszukiwania minerałów użytecznych na całej kuli ziemskiej. Odkrycia złóż węgla, ropy, rud i metali w różnych krajach świata.

779* 553.94:543.843 J2—9. 51

Mackowsky M. T.: **Uwęglanie i chemia węgla.** „Inkohlung und Chemie der Kohle“, Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 23/24, 9 czerw. 51, s. 551; A4, 5,5 str., 1 fot., 1 wykr., 3 tab., 4 poz. bibl. — Teorie powstawania złóż węgla i czynniki wpływające na tworzenie się składników mineralogicznych substancji węglowej. Stosunek wodoru do tlenu w różnych gatunkach węgla. Wpływ temperatury, ciśnienia nadkładu i nacisku tektonicznego. Konieczność obliczenia zapasów różnych gatunków węgla według ich przydatności dla różnych procesów technologicznych.

780* 553.98 J2—9. 51

Delmer A.: **Geografia światowych źródeł ropy.** „La géographie mondiale du pétrole“, Ann. Min. Belg., Liège dwumies., t. 50, nr 2, marz. 51, s. 226; A4, 8,5 str., 1 rys., 1 mapa. — Analiza publikacji amerykańskiej o światowych złożach ropy. Teorie powstawania złóż ropy. Produkcja i znaczenie poszczególnych zagłębi naftowych. Wzrost znaczenia złóż Azji Zachodniej i Kanady. Krótka historia odkrycia złóż ważniejszych, rozwoju produkcji i ich znaczenie na rynku światowym. Mapa rurociągów naftowych Azji Mniejszej.

61 MEDYCyna

613.6 Higiena przemysłowa i zawodowa

781* 613. 63: 622.333 J2—9. 51

Lis T.: **Chrońmy płuca i zdrowie górnika.** Wiad. gór., mies., t. 2, nr 6, czerw. 51, s. 222; A4, 2,5 str., 4 fot., 4 rys. — Mechanizacja procesów urabiania oraz ładowania a także i transportu zwiększa możliwości tworzenia się pyłu węglowego oraz kamiennego. Maski przeciwpyłowe są uciążliwe w użyciu. Najlepszymi sposobami zwalczania pyłu w kopalniach jest stosowanie wiercenia w kamieniu z przepłuczką oraz zraszanie wodą urobku szczególnie w miejscach urabiania lub przesypu a wreszcie odpylanie za pomocą pochłaniaczy i to tak pod ziemią w miejscach załadowania urobku do wozów jak i na sortowni przy wywozach lub przesiewaczach.

616.24 Pylica płuc

782 616.24:622.335 J2—9. 51

Mechelen V.: **Kilka danych o obecnym stanie zagadnienia pylicy krzemowo-węglowej.** „Quelques données sur l'état actuel du problème de l'antraco-silicose“, Inst. Hygiène des Mines, Hasselt, 1950; D, 24 str., 6 rys. — Dane historyczne, etiologia krzemicy. Czynniki wpływające na szkodliwość pyłów; ilość pyłów zatrzymywanych w płucach; jakości pyłów, wielkości ziarn. przypadek pyłów ultramikroskopowych, wiek pyłów, pyły mieszane; podatność indywid

ualna. Diagnostyka, słabe oznaki kliniczne, konieczność stosowania radiografii, ponieważ samo prześwietlenie jest niewystarczające. Klasyfikacja radiologiczna. Komplikacje. Leczenie: inhalacje tlenu pod ciśnieniem w Ameryce. Profilaktyka. Zapobieganie pyłem glinku.

Wg Bull. Bibl. Charbon, France, nr 2, luty 51, s. 23.

621. 89 Smary

783* 621.89:661.666.2 J2—9. 51

Woysław G.: **Grafity koloidalny i jego znaczenie dla gospodarki smarowniczej.** Prz. gór., mies., t. 7, nr 7/8, lip.—sierp. 51, s. 307; A4, 6 str., 3 rys., 2 wykr., 18 poz. bibl. — Rozbieżność opinii co do wartości stosowania dodatku grafitowo-kołoidalnego do produktów smarowniczych. Właściwości, zalety i wady grafitu w stanie zawiesiny koloidalnej. Określenie kiedy i w jakich warunkach można lub należy stosować dodatki grafitu koloidalnego do olejów i smarów a kiedy jest to zbędne, niewskazane lub zgoła szkodliwe.

622 GÓRNICTWO

784 622+669(059) J2—9. 51

Danvers Power F. **Kalendarz techniczny dla górników i hutników.** „Pocket book for miners and metallurgists“, Isaac Pittman and Sons Ltd, London, 1951; D, 545 str. — Piąte wydanie kalendarza górniczo-hutniczego zawierającego tablice obliczeniowe, prawidła i wzory. Część matematyczna i geometryczna, ciepło, elektryczność, hydraulika, geologia, nauka o złożach, metody górnicze, przewietrzanie, odwadnianie, organizacja przedsiębiorstw górniczych, miernictwo, przeróbka minerałów użytecznych, chemia, budownictwo przemysłowe i słownictwo górnicze.

Wg Colliery Engng., t. 28, nr 328, czerw. 51, s. 224.

622.22 Roboty przygotowawcze

785* 622.222:622.271.4 J2—9. 51

Szeszko E. F., Rzewskij W. W.: **Udostępnianie głębokich poziomów nadkładu odkrywek Korkińskich przy pomocy tunelu.** „Tonnielnoje \wskrytje głubokich porodnych gorizontow Korkińskich karjerow“, Ugol, Moskwa, mies., nr 4, kw. 51, s. 30; A4, 3 str., 1 rys. — Na najgłębszych i o największej miąższości Korkińskich odkrywkach węgla brunatnego nadkład usuwany jest obecnie na głębokości ponad 80 m, a węgiel jest urabiany na głębokości 170 m. Opis i ocena krytyczna projektowanych sposobów udostępnienia głębokich (do 520 m) poziomów złoża, w szczególności zaprojektowanego przez prof. E. F. Szeszko udostępniania złoża za pomocą tunelu i odwozu urobku na teren odkrywkowy do kursujących w tunelu pociągów za pomocą samochodów samowyladowawczych o nośności 25 t lub większej.

786* 622.222.6 J2—9.51

Aganbekow K. I.: **Głębianie szybu dla wyciągu skopowego na kopalni „Muszkietowskaja-Wiertikalnaja“.** „Prochodka skipowowo stwoła szachty „Muszkietowskaja-Wiertikalnaja“. Ugol, Moskwa, mies., nr. 4, kw. 51, s. 24; A4, 6 str., 3 rys., 2 wykr., 3 tab. — Opis głębiania 441 mb szybu o średnicy 6 m w świetle w glinach, łupkach, piaskowcach i wapieniu przy dopływie wody 3—4 m³ na godzinę. Omurowanie szybu betonitami. Dzięki całkowitej mechanizacji pracy, zastosowaniu do 4,5 m głębokich otworów strzelniczych oraz ładowarek pneumatycznych BCz-1 przeciętny miesięczny postęp wynosił 25,4 mb a maksymalny 45 mb gotowego szybu.

- 787* 622.224:622.233.292 J2 — 9.51
 Archangielskij A. S.: przyczynę do zagadnienia racjonalnej konstrukcji organów roboczych kombajnów dla robót przygotowawczych. „K woprosu o racionalnoj konstrukcji raboczich organow prochódczeskich kombajnow“, Ugol, Moskwa, mies., nr 4, kw. 51, s. 11; A4, 7 str., 1 fot., 13 rys., 1 wykr. — W ostatnich latach wyprodukowano kilka próbnych kombajnów do robót przygotowawczych. Jednakże praca organu roboczego tych kombajnów nie jest racjonalna, gdyż wobec obracania się ostrzy wokoło jednej nieruchomej osi, prędkość ruchu ostrzy nie jest jednakowa. Szczegółowa analiza pracy tych kombajnów. Zasadnicze cechy wymagane od konstrukcji kombajnów. Opis i analiza pracy kombajnu skonstruowanego przez inż. Arutinowa ze skombinowanym (planetowym) ruchem ostrzy wokół dwóch osi, z których jedna jest nieruchoma a druga obraca się wokoło pierwszej.
- 622.233 Urabianie maszynowe
- 788* 622.233(439.1) J2 — 9.51
 Sillay W.: Plan rozwoju mechanizacji kopalń węgierskich. „Le plan de développement technique des mines de charbon hongroises“. Equip. mécan., St. Etienne, mies., nr 258, kw. 51, s. 20; 2,5 str. — Plan mechanizacji opublikowany w górniczo-hutniczym przeglądzie węgierskim z dn. 20.X.1950. Urabianie węgla dotychczas odbywa się za pomocą roboty strzelniczej przy użyciu wiertarek powietrznych i elektrycznych. Transport na dole jest zmechanizowany w 70%. Mechanizacja będzie się opierać na doświadczeniach radzieckich. W planie przewiduje się wprowadzenie wrębiarek ścianowych i chodnikowych, ładowarek S-153 i rozszerzenie stosowania przenośników taśmowych, zgrzeblowych, stalowo-członowych i hamujących. Węgry posiadają własne fabryki maszyn górniczych w Dorog, Tatabanya i Zagyvapalfalv.
- 789* 622.233 (47) J2 — 9.51
 Rabsztyń J.: Technika w kopalniach radzieckich. Wiad. gór., mies. t. 2, nr 3, marz. 51, s. 86; A4, 3 str., 1 fot., 3 rys. — Wytyczne mechanizacji urabiania w kopalniach radzieckich i najważniejsze maszyny do wrębiania stosowane na ścianach i zabierkach. Do najczęściej używanych należy wrębiarka ścianowa MW-60, ciężka wrębiarka uniwersalna WTU-1 oraz wrębiarki ścianowe GTK-3M i KMP-1. Korzyści wynikające z zastosowania maszyn zespołowych na ścianach i praca na ścianie za pomocą wrębiadłówek WPM-1.
- 790* 622.233:622.647 J2 — 9.51
 Nowe kierunki w eksploatacji pokładów węgla. Urabianie i przewóz. „Trends in coal production methods. Development in coal-cutting and conveying“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4330, 6 kw. 51, s. 797; 25×18 cm, 2 str., 2 tab. — Amerykańskie systemy zmechanizowanych komór nie dały w W. Brytanii dobrych wyników na szerszą skalę ze względu na nieodpowiednie warunki geologiczne. Mechanizacja systemów ścianowych jest więc problemem bardzo ważnym. Ilość węgla urobionego i transportowanego przenośnikami rośnie z roku na rok. Dąży się obecnie do jaknajbardziej racjonalnego wykorzystania wrębiarek i przenośników. Zastosowanie kombajnów urabiających i ładujących urobek rozpowszechnia się coraz bardziej, lecz kierunki mechanizacji zmierzają obecnie do wybierania ciągłego ściany.
- 791* 622.233.2.002.2 J2 — 9.51
 Rosentreter B. A.: Przdająca rola Związku Radzieckiego w dziedzinie konstruowania wrębiarek i urabiaerek do węgla. „Pieriedowaja rol SSSR w oblasti konstruirowanija maszin dla zarubki i wyjemki kamiennowo ugla“. Mechaniz. trudoj. Rabot, Moskwa, mies., t. 5, nr 5, maj 51, s. 43; A4, 4 str., 12 fot. — Krótki przegląd obecnego stanu budowy maszyn górniczych w ZSRR: 1. radzieckie budownictwo maszyn górniczych przoduje w konstrukcji dobrych i pewnych maszyn górniczych, a szczególnie kombajnów; 2. w dziedzinie całkowitej mechanizacji i automatyzacji radziecki przemysł węglowy góruje nad przemysłami węglowymi innych krajów; 3. w żadnym kraju poza Związkiem Radzieckim maszyny zespołowe nie znalazły masowego zastosowania, pomimo że ogólnie uznaje się to za słuszne; 4. konstrukcyjne rozwiązania maszyn, a szczególnie kombajnów fabryk radzieckich są bezwzględnie lepsze niż fabryk innych krajów.
- 792* 622.233.244.4 J2 — 9.51
 Wrębnik wygięty typu Hoy. „Hoy hinged jib for coal-cutters“, Colliery Engng., London, mies., t. 28, nr 328, czerw. 51, s. 256; A4, 1,5 str., 3 fot., 2 rys. — Przy pracy wrębiarki z przenośnika zgrzeblowego pancernego w węglu twardym konieczne jest stosowanie wrębnika wygiętego, umożliwiającego wykonywanie wrębu tuż przy spagu. Celem pokonania trudności w transporcie wrębnika po przenośniku w dół ściany umieszczono na wrębiarce uchwyt wrębnika przy głowicy dający możliwość dostosowania kształtu wrębnika do potrzeb ruchu. Wrębnik posiada ogniwa łączące przegubem kulistym.
- 793* 622.233.292 J2 — 9.51
 Kokot S.: Praca kombajnu Donbass na kopalni Anna. Wiad. gór., mies., t. 2, nr 6, czerw. 51, s. 225; A4, 4 str., 3 rys., 1 wykr., 1 tab. — Opis warunków pracy kombajnu Donbass na ścianie długości 180 m w pokładzie o grubości 1,45 m i nachyleniu 16 do 17°. Wybieranie systemem z zawalem, obudowa stalowa typu Gerlach, stropnice drewniane. Podano organizację pracy na ścianie w cyklu trójmianowym. Kombajn pracował na odcinku ściany długości 60 m, przy czym uzyskano wzrost wydajności przodkowej o 20%. Zużycie materiałów wybuchowych spadło z 115 g/t do 12 g/t. Wyniki mimo twardego węgla są bardzo dobre i zachęcają do dalszych prób.
- 794* 622.233.292 J2 — 9.51
 Tiszczenko N. A., Luboszczyński D. M.: Zastosowanie całkowitej mechanizacji wydobywania węgla. „Primienienie kompleksnoj miechanizacji dobyczy ugla“. Mechaniz. trudoj. Rabot, Moskwa, mies., t. 5, nr 5, maj 51, s. 17; A4, 2 str., 1 rys., 1 wykr., 2 tab. — Na kopalni N1-bis kombinatu Karagandaugol wprowadzono w kwietniu 1950 r. kombajny Donbas na 3 ścianach pokładu Nowy. Charakterystyka pokładu. Obudowa stalowa na ścianach. Odstawa i dostawa drewna przenośnikami zgrzeblowymi. Zastosowanie kombajnów pozwoliło zmniejszyć ilość ścian czynnych z 6 na 3, a front wybierania o 31%. Postęp ścian 23,7 m na miesiąc. Organizacja pracy na jednej ze ścian kopalni. Wykres pracy na ścianie — cykl na dobę.
- 795* 622.233.292 J2 — 9.51
 Wychodcew N. M.: Kombajn PK-2M na kopalni N 33. „Kombajn PK-2M na szachtie N 33“, Mechaniz. trudoj. Rabot, Moskwa, mies., t. 5, nr 5, maj 51,

s. 19; A4, 1 str., 1 wyk., 2 tab. — Opis pracy chodnikowego kombajnu PK-2M. Charakterystyka pokładu. Organizacja odstawy, obłożenie przodka. Za lipiec 1950 r. upędzono 305,8 mb chodnika przy 23 dniach roboczych na 3 zmiany. Ogółem za 7 miesięcy upędzono 1751,6 mb chodników i wydobyto 17516 t węgla. Przy pracy ręcznej potrzeba by było dla takiego postępu 33 miesiące. Średni miesięczny postępowanie 250 mb, dzienny postępowanie 12,3 mb. Koszty obniżyły się o 24,4%. Wydajność na dniówkę w przodku 1,2 mb. Przy pracy ręcznej wynosiła 0,2—0,3 mb.

796* 622.233.292 J2—9.51

Griner A. S.: **Metodyka technicznego normowania pracy kombajnu węglowego Donbass.** „Metodyka techniczekowo normowania raboty ugodnogo kombajna Donbass“, U g o l, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 14; A4, 4 str., 3 tab. — Normowanie pracy kombajnów powinno być oparte na założeniu całkowitego wykorzystania możliwości produkcyjnej kombajnu i przeprowadzane w dwóch etapach: wyliczenie progresywnej normy technicznej dla pracy kombajnu i ustalenie na tej podstawie składu brygady obsługującej kombajn, wydajności jej członków i norm ich wykonu. Wydajność kombajnu należy normować nie tylko w zależności od m² podrabanej powierzchni lub w mb długości ściany, ale także i w tonach urobionego i załadowanego węgla. Szczególne cechy pracy kombajnu, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu czasu trwania poszczególnych operacji. Wzory dla obliczania składu brygady kombajnu oraz wydajności i norm wykonu członków brygady.

797* 622.233.292 J2—9.51

Rabsztyn J.: **Mechanizacja urabiania w chodnikach węglowych.** Wiad. gór., mies. t. 2, nr 6, czerw. 51, s. 202; A4, 4 str., 4 fot., 3 rys. — Sposoby mechanizacji urabiania w chodnikach węglowych kopalń radzieckich za pomocą włomowiertarki Mogilewskiego oraz kombajnów chodnikowych PK-1, PK-2 i P-Cz. Opis i zastosowanie najważniejszych typów ładowarek używanych w kopalniach radzieckich do mechanizacji ładowania w chodnikach węglowych, przecznicach i przekopach oraz w zabierkach. Są to typy S-153, UMP-1, PMŁ-5 i EPM-1.

798* 622.233.295:551.2551.552.574 J2—9.51

Barclay J. T., Tarry J. H.: **Badania kliważu.** „Coal-cleavage tests in East Midlands coalfield“, Trans. Inst. Min. Engrs., London, mies., t. 110, nr 8, maj 51, s. 502; 25×15 cm, 4,5 str., 2 rys., 1 tab. — Badania twardości węgla i łupliwości za pomocą piły węglowej i klina hydraulicznego. Badania miały na celu stwierdzenie możliwości urabiania strugiem węglowym. Próby prowadzono z wąskich wyrobisk w przodku i na ociosach otrzymując w ten sposób różne kierunki łupliwości. Wyniki badań, określenie twardości i zachowania się węgla przy wtlaczaniu klina. Wnioski co do możliwości skrawania strugiem.

622.235 Roboty strzelnicze

799* 622.235:662.233.1 J2—9.51

Borschel: **Nowe amerykańskie materiały wybuchowe i środki zapalcze.** „Neue amerikanische Zündmittel und Sprengstoffe“. Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 21/22, 26 maj 51, s. 507; A4, 1 str., 2 poz. bibl. — Materiały wybuchowe nitroglicerynowe i amonowo saletrzone o sile wybuchowej wynoszącej 70% siły nitrogliceryny. Zmniejszenie średnicy otworów strza-

lowych z 57 mm na 32 a nawet 28 mm a średnicę naboju materiału wychuchowego na 25 mm. Zapalniki elektryczne czasowe z opóźnieniem w tysięcznych sekundach. Lonty o prędkości spalania 1 m/min. Strzelanie z pustą przestrzenią.

800* 622.235.31 J2—9.51

Sielezniew A. I.: **Przyczynę do zagadnienia ładunku granicznego materiałów wybuchowych w gazowych kopalniach węgla.** „K woprosu o priedielnom zariadiu WW dla kamiennougolnych szacht opasnych po gazu“, U g o l, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 29; A4, 1,5 str., 3 tab., 3 poz. bibl. — Badania przeprowadzone przez Makiejewski Instytut Naukowo-Badawczy odnośnie podstaw do ustalania wielkości „ładunku granicznego“ materiałów wybuchowych w kopalniach gazowych. Jak wykazały przeprowadzone badania wielkość ładunku granicznego ustalona przepisami bezpieczeństwa ZSRR na 800 g, jak i każda inna, nie gwarantują bezpiecznej pracy strzałowej przy zawartości metanu w powietrzu kopalnianym. Pojęcie ładunku granicznego jest nierealne i nieuzasadnione. Bezpieczeństwo każdego ładunku granicznego zależy jest w zasadzie od warunków, w których następuje eksplozja.

622.24 Wiercenia głębokie. Wiercenia poszukiwawcze

801* 622.243.5 J2—9.51

Prentice J. R.: **Elektryczne wiercenie obrotowe. Doświadczenia na kopalni Billingham.** „Electric rotary drilling. Some experiments at Billingham mine“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4328, 23 marz. 51, s. 695; 25×18 cm, 3,5 str., 3 fot., 2 rys., 1 wyk., 1 tab. — Wiercenie obrotowe elektryczne w anhydrycie rozpoczęło 20 lat temu. Zarzucono je i znów stosowano parokrotnie w ciągu tego okresu. Opracowano nawet specjalny aparat do wiercenia osadzony na podwoziu gaśnicowym. Obecnie w próbach jest nowy model takiego aparatu zbudowanego przez firmę Hardypick o wiertarkach mocy 5 KM. Opis aparatu i wyniki. Próby prowadzi się dalej.

622.25 Przebijanie szybów

802* 622.253.3 J2—9.51

Sik S. L.: **Nowe sposoby głębienia szybów metodą mrożenia.** „Neuere Arbeitsweisen beim Gefrierschachtverfahren“, Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 23/24, 9 czerw. 51, s. 529; A4, 8 str., 3 rys., 3 wyk. — Opis głębienia szybów w silnie nawodnionym górotworze metodą mrożenia. Mrożono z powierzchni do głębokości 300 m wykonując w sumie dla dwóch szybów 16 km wiercenia mrozących. Średnice szybów wynosiły 5,0 m i 4,0 m. Do wytwarzania niskich temperatur użyto dwutlenku węgla a jako cieczy mrozącej chlorku wapnia. Rozkład otworów i pomiary odchyłek od pionu. Przeciętny postęp głębienia wyniósł miesięcznie 26 m gotowego szybu, najwyższy 33,5 m. Na dnie szybu uzyskiwano rdzeń skały niezamrożonej o średnicy 1,5—2,0 m, co ułatwiło urabianie. Całkowite opanowanie obiegu cieczy mrozącej pozwoliło na kierowanie jej do punktów zagrożonych w pierwszej kolejności. Do omurowania stosowano cegłę klinkerową i beton odporny na temperaturę do —8 C. Między pierwszym i drugim pierścieniem muru zastosowano pionową fugę izolacyjną wiążąc mury ze sobą płaskownikami odpowiednio wygiętymi. Przy głębieniu zużyto 92 t płynnego dwutlenku węgla, 140 t chlorku wapnia i 210 t masy izolacyjnej.

622.26 Pędzenie chodników

803* 622.268 J2 — 9.51

Nowe rekordy brytyjskie w pędzeniu tuneli. „British tunneldriving records“, Colliery Guard., London, tyg., t. 182, nr 4708, 24 maj 51, s. 652; 25 × 18 cm, 27 wierszy. — W kwietniu i maju 1951 r. ustalono dwa nowe rekordy w pędzeniu tuneli. Uzyskano w ciągu tygodnia w przodku 2,4 × 2,4 m 95 m postępu, a w ciągu 31 dni roboczych 350 m postępu. W innym tunelu o przekroju 3,35 × 3,35 m w twardym łupku przy załodze 10 ludzi na zmianę uzyskano postęp 105 m przy wydajności 12,5 t/rd. Podano w krótkim sprawozdaniu kilka charakterystycznych cyfr odnośnie technicznych osiągnięć.

804* 622.268:622.647 J2 — 9.51

Hohenstein A.: Zakres stosowania i znaczenie metody wyprzedzającej chodników wybierkowych. „Anwendungsgebiete und Bedeutung der Vortriebsverfahren von Abbaustrecken“, Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 21/22, 26 maj 51, s. 481; A4, 7 str., 15 rys., 8 poz. bibl. — Sposoby drażenia chodników podścianowych prowadzonych z przybierką stropu lub spągu, szerokim lub wąskim przodkiem. Stosowanie krótkich przenośników taśmowych lub zgrzeblowych w chodnikach wyprzedzających. Ochrona taśmy za pomocą kozłów z blachami stalowymi przy wykonywaniu przybierki stropu za ścianą. Zalety przybierki wyprzedzających i prowadzonych za ścianą oraz ich wady. Wyprzedzające chodniki dają możliwość zbadania zalegania pokładu, łatwiejszy transport urobku ze ściany, łatwiejszą organizację robót w chodniku niezależną od robót w ścianie i wyższy stopień mechanizacji.

622.27 Metody eksploatacji

805* 622.273.14 J2 — 9.51

Noe A., Perret C.: Wybieranie ścian na zawal przy mocnym stropie. „Caving strong roofs in longwall workings“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr. 4337, 25 maj 51, s. 1214; 25 × 18 cm, 2,5 str., 4 rys. — Wybieranie ścian pod mocnym stropem na zawal w kopalni König w Zagłębiu Saary. Przykłady szeregu pokładów przy różnego rodzaju obudowie. Zachowanie się mocnych stropów, które początkowo podszadzano, lecz wobec braku materiału zdecydowano się wybierać na zawal przy użyciu stosów drewnianych wypełnionych kamieniem oraz obudowy stalowej.

806* 622.273.14:622.281.5 J2 — 9.51

Orłowski L.: Wybierka systemem ścianowym na zawal z obudową stalową typu Gerlach. Wiad. gór., mies. t. 2, nr 6, czerw. 51, s. 206; A4, 3,5 str., 6 rys. — Przykład wybierania pokładu 506 o grubości 1,8 m i o nachyleniu 40° systemem ścianowym z zawałem przy zastosowaniu obudowy stalowej podatnej systemu Gerlach. Urabianie odbywa się przy pomocy wrębiarki i strzelania. Praca odbywa się w cyklu trójmianowym, z tym że urabianie i wybieranie jest na zmianie I, przekładanie przenośnika oraz rurociągu sprężonego powietrza na zmianie II, rabowanie zaś obudowy i wykonywanie wrębu na zmianie III.

807* 622.273.2.043 J2 — 9.51

Podsadzanie mechaniczne. Opis nowego zespołu B'aw-Knox. „Mechanical stowing of gobs. New B'aw-Knox unit described“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4331, 13 kw. 51, s. 845; 25 × 18 cm, 2,5 str., 4 fot., 2 rys., 1 tab. — Pełna podsadzka sucha wyko-

nywana ręcznie jest w obecnym stanie techniki górniczej prawie nie do zastosowania ze względu na wolne tempo pracy jej układania. Koniecznym jest więc podszadzanie mechaniczne. Podsadzka pneumatyczna jest stosowana z dobrymi wynikami lecz jest bardzo kosztowna. Maszyna do podszadzania mechanicznego B'aw-Knox składa się ze zbiornika i taśmy gumowej bez końca o dużej szybkości posuwania się. Szczegółowy opis maszyny oraz szereg fotografii pracy podszadzania. Szczegóły konstrukcji.

808* 622.273.2.047 J2 — 9.51

Dolinin K. A., Ryżkow F. N.: Doświadczenia z podsadzką hydrauliczną. „Opyt gidrawliczeskoj zakładki“, Gorn. Z., Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 11; A4, 3,5 str., 5 wykr., 2 tab. — Urządzenie podsadzkowe na kopalni siarczków miedzi Kapitałnaja N2. Jako materiał podsadzkowy służy granulowana szlaka z huty miedzi. Pojemność zbiornika podsadzkowego 120 m³, prócz tego obok zbiornika znajduje się awaryjny skład na 3000 m³, z którego zgarniarka dostarcza szlakę do zbiornika. Rury podsadzkowe o przekroju 82 mm przy grubości ścianek 10 mm. Ogólna długość rurociągu podsadzkowego 250—400 m, z czego w pionie 130 m. Na zabierkach szlaka nie wykazuje ściśliwości i dobrze odfiltruje wodę. Wadą urządzenia jest szybkie niszczenie rur podsadzkowych. Rury należy wymieniać po przejściu przez nie 3500—4000 m³ materiału. Instalacja pracuje na 3 zmiany po 8 godz. Wydajność instalacji 80—100 m³ szlaki na 1 zmianę a miesięcznie 5000—5500 m³.

809* 622.273.22 J2 — 9.51

Kapłunow R. P., Jenikiejew G., Kowalenko A. N., Burcew L. I.: Zastosowanie systemu ścianowego z wiertniczo-transportowym agregatem przy eksploatacji cienkich żył. „Primienienie sistemy sploznoj wyjemki s burilno-transportnym agregatom pri razrabotkie tonkich žil“, Gorn. Z., Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 14; A4, 5 str., 5 rys., 2 tab. — Dla eksploatacji cienkich, o dużym upadzie żył, grubości od kilku do 30—40 cm opracowany został przez Moskiewski Instytut Górniczy system wybierki ścianami z zastosowaniem wiszącej klatki (BTA) przesuwającej się wzdłuż ociosu ściany. Z klatki tej górnik wierce otwory a strzałowy ładuje je i odpala. Klatka zawieszona jest na linie i ruch jej odbywa się za pomocą kołowrotu ustawionego w górnym chodniku ściany. Przy eksploatacji na ścianie zajętych jest 3 ludzi: wiertacz, strzałowy i maszynista kołowrotu. Klatka ma rozszerzalne boki i może być w każdym miejscu przodka rozparta między ociosami. Opis klatki i uchwytów dla młotków pneumatycznych. Sposób jej zawieszania.

810* 622.273.22:622.233.292 J2 — 9.51

Osuch A.: Wpływ wręboladowarek na wydajność. Wiad. gór., mies., t. 2, nr 3, marz. 51, s. 103; A4, 3,5 str., 6 rys., 1 wykr. — Sposób organizacji pracy przy wybieraniu pokładu 510 systemem ścianowym przy zastosowaniu wręboladowarki oraz przenośnika pancernego, umożliwiającego częściowe samozaladowanie węgla. Dla porównania korzyści uzyskanych przez zmechanizowanie procesów urabiania i ładowania przedstawiono w formie wykresów wyniki wydajności uzyskane na ścianach zmechanizowanych i niezmechanizowanych.

811* 622.273.23 (42) J2 — 9.51

Sheppard W. V.: Próba urabiania ciągłego w ścianach kopalni Ro'sover. „An experiment in continuous long-wall mining at Bolsover colliery“, Trans. Inst. Min.

Engrs., London, mies., t. 110, nr 8, maj 51, s. 475; 25 x 15 cm, 18 str., 1 rys., 1 wykr. — System eksploatacji polega na wydobywaniu węgla w jednej, dwóch lub trzech zmianach na dobę przy najwyższej koncentracji wydobycia w przodkach, odpowiednim kierowaniu stropem i możliwie prostym transporcie. Celem ostatecznym jest osiągnięcie wydajności 4 t. Mechanizacja urabiania i ładowania wręboładówkami o krótkim zabiorze. Transport przenośnikami a w przewozie głównymi elektrowozami przewodowymi. Organizacja pracy, wybierka ścianowa z podsadzką pasami. Dotychczasowe wyniki.

812* 622.273.25 J2 — 9.51

Ballenstedt L.: **Zabierki w caliznie czy z poszerzanego chodnika.** Wiad. gór., mies., t. 2, nr. 3 marz. 51, s. 89; A4, 1,5 str., 2 rys. — Na podstawie szczegółowych obliczeń zużycia materiałów wybuchowych oraz uzyskiwanej wydajności udowodniono, że korzystnie jest prowadzić zabierkę od razu z wycinki w caliznie, a nie z uprzednio wykonanego chodnika. Powyższe obowiązuje tym bardziej, gdy wybieranie odbywa się z zastosowaniem wrębu. Jedyną ujemną stroną wybierania zabierek w caliznie jest nieco gorsze przewietrzanie niż w zabierkach prowadzonych po chodniku.

813* 622.273.9 J2 — 9.51

Keir J.: **Rozwój kopalni Michael. Wybieranie złoza poziomami.** „Further developments at Michael colliery. Horizon mining envisaged“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4329, 30 marz. 51, s. 725, 25 x 18 cm, 7 str., 7 rys. — Wybieranie złoza warstwami poziomymi. System ten opracowano wzorując się na metodach kontynentalnych. Po opisanu systemu zasadniczego przedstawiono jego zastosowanie w poszczególnych pokładach eksploatowanych na kopalni Michael oraz sposób odstawy i przewozu. W dyskusji zajmowano się raczej poszczególnymi drobnymi problemami kopalni niż metodą wybierania.

622.28 Obudowa

814* 622.284.5:669.717 J2 — 9.51

Jarausch R.: **Właściwości aluminium jako materiału do obudowy w porównaniu ze stałą.** „Die Eigenschaften des Aluminiums als Werkstoff für Grubenausbau-teile im Vergleich zu Stahl“, Bergbau Archiv, t. 13, 1950, s. 5; 16 str., 35 rys. — Własności mechaniczne aluminium i lekkich stopów; wytrzymałość, twardość, granica elastyczności i odporność na korozję. Zastosowanie zasad wytrzymałości materiałów do stropnic i stojaków; naprężenia dla różnych profili belek i różnych obciążeń według założeń praktyki górniczej; uginanie się stropnic ukośnie obciążonych i wy-boczenie stojaków. Skutki przekroczenia granicy elastyczności. Próby na zmienne przeginięcie; zmęczenie i krzywe Wöhlera. Próby po nacięciu. Odporność na korozję i na ścieranie. Problem połączeń. Wnioski ogólne na korzyść metalu lekkiego za wyłączeniem przypadków szczególnie dużych naprężeń.

Wg Bull. Bibl. Charbon. France, nr 2, luty 51, s. 8.

815 622.284.5:669.717 J2 — 9.51

Evans W. H.: **Obudowa z lekkich stopów.** „Light alloy supports“, Safety in Mines Res. Establishment, Research Rep., nr 13, grudz. 50; D, 23 str., 10 rys. — Badanie stopów Al i Mg. Porównanie własności tych stopów z własnościami stali. Badania z roku 1946 stojaków ze stopów Mg, duraluminium i róż-

nych stopów lekkich. Przekroje stojaków, metody badania wytrzymałości i wyniki; próby na stropnica h: profile przyjęte i próby stopu Al + 7% Mg. Próby stropnic z brązu Al, z blachy Al falistej (Mg 1% — Fe 1% — Mn 1% — Si 1%). Korzystne wyniki w kopalni węgla. Przypomnienie badań dokonanych w Niemczech. Wnioski negatywne dla Mg. Wnioski pozytywne dla Al i jego stopów, z których można wykonać lekkie stojaki i stropnice a nawet stojaki o wysokości nastawnej. W toku są badania nad możliwością używania tych stopów na kaszty.

Wg Bull. Bibl. Charbon. France, nr 2, luty 51, s. 9.

816* 622.248.5 J2 — 9.51

Denoel L.: **Kilka uwag na temat obudowy metalowej ścian.** „Quelques corollaires à propos du soutènement métallique des tailles“. Ann. Min. Belg. Liège, dwumies., t. 50, 15 luty, s. 106; 10 str., 1 fot., 1 rys., 8 wykr., 4 poz. bibl. — Normalizacja stojaków i stropnic metalowych, wskaźniki praktyczne jej stosowania. Badania laboratoryjne obudowy w prasie. Sposoby obudowy podłużnej i poprzecznej. Gęstość obudowy w pokładach o grubości 1,40 do 1,80 m powinna wynosić co najmniej 1,35 stojaka (łącznie z łamaczami). Naprawa obudowy i przywracanie pierwotnych właściwości tworzyw. Gospodarka obudową.

817* 622.284.5 J2 — 9.51

Spruth F.: **Obudowa metalowa ścian.** „Le soutènement métallique des tailles“. Ann. Min. Belg., Liège, dwumies., t. 50, 15 luty 51, s. 29; A4, 20 str., 18 rys., 5 wykr., 2 tab. — Skrócone tłumaczenie książki pt. Obudowa stalowa na ścianie. Przegląd teorii ciśnienia górotworu. Rozkład ciśnień na ścianie w świetle teorii sklepienia ciśnień. Wybór systemów podsadzkowych i zawałowych. Właściwości obudowy metalowej. Wymagania stawiane obudowie na podstawie obserwacji ruchowych. Teoria hamowania układem klinów w zamku stojaka.

818* 622.284.5 J2 — 9.51

Stassen P.: **Obudowa metalowa na ścianie.** „Le soutènement métallique en taille“. Ann. Min. Belg., Liège, dwumies., t. 50, 15 luty 51, s. 49; A4, 56 str., 60 fot., 57 rys., 9 wykr. — Opis właściwości różnych typów stojaków stalowych i wykonanych z lekkich metali. Stojaki niemieckie, belgijskie i brytyjskie. Stojaki hydrauliczne, ich działanie, wady i zalety. Stojaki sztywne. Stojaki dla pokładów o różnych nachyleniach. Stropnice ze stali i metali lekkich. Opis najnowszych typów. Podnośniki do stojaków. Trzewiki ułatwiające rabowanie obudowy drzewnej. Stosy z drzewa, szyn. Stosy skrzyniowe metalowe z belkami wyzwalającymi. Urządzenia do rabowania obudowy.

819 622.284.6.035.3 J2 — 9.51

Hoevels W., König H.: **Znaczenie charakterystyki stojaków dla obudowy w warunkach pochyłych.** „Die Bedeutung der Stempelkennlinie für den Ausbau halbsteil gelagerter Flöze“. Bergbau - Archiv, t. 13, 1950, s. 22; 6 str., 5 rys. — Charakterystyki stojaków według Vogla w specjalnych warunkach dla pokładów nachylonych. Obciążenie blokujące klin dla różnych stojaków. Klin wyzwalający i jego teoria; porównanie z klinem klasycznym. Możliwości zmniejszenia obciążenia nominalnego z zachowaniem wystarczającego blokowania przy równoczesnym zmniejszeniu wagi

Wg Bull. Bibl. Charbon. France, nr 2, luty 51, s. 9.

622.33 Górnictwo węglowe

820 622.333(023) J2 — 9. 51

Statham J.C.F.: **Górnictwo węglowe**. „Coal mining”. English Universities Press Limited, London 1951; D, 565 str., 310 fig., cena 22 szyl. — Podręcznik obejmujący całość zagadnień związanych z górnictwem węglowym, przeznaczony dla adeptów wiedzy górniczej.

Wg Colliery Engng., t. 28 nr 328, czerw. 51, s. 224; 0,5 s.

821* 622.333(41) J2 — 9.51

Praca na kopalni Whitwick. „Work at Whitwick”. Colliery Engng., London, mies., t. 28, nr 328, czerw. 51, s. 247; A4, 6 str., 5 fot., 6 rys. — Kopalnia ma wydajność około 2,5 tony/dniówkę a więc wyższą o 100% niż przeciętna kopalń brytyjskich. Pokłady o grubości 0,75 do 1,50 m. Nachylenie około 10°. System ścianowy jednoskrzydłowy o długości ścian 150 m i dwuskrzydłowy po 60 m. Podszadka pasami lub pełna sucha. W jednym z pokładów o mocnym stropie stosuje się obudowę z bloków żelbetonowych przy systemie zawałowym. Ciężar bloku 1100 kg. Górna część bloku stanowią żelazne dźwigary z belkami wyzwalającymi. Ładowanie ręczne na taśmy. Transport zbiorczy, punkty załadunkowe i wozy 1,5 tonowe.

822* 622.333(43) J2 — 9. 51

Bischoff H. H.: **Liczba załóg i wzrost wydobywania w górnictwie węglowym zachodnich Niemiec**. „Arbeiterzahl und Förderanstieg im westdeutschen Steinkohlenbergbau”. Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 23/24, 9 czerw., 51 s. 563; A4, 4 str., 1 wyk., 8 tab. — Ruch załogi kopalń niemieckich i powstające wskutek tego procentowe różnice w kwalifikacjach robotników przodkowych. Tablice statystyczne z okresu powojennego. Spadek załogi zakordowanej. Przyczyny zmniejszające dopływ załóg do kopalń.

823* 622.333(100) J2 — 9. 51

Światowy przegląd produkcji węgla. „World survey on coal productivity”. Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4345, 4 maj 51, s. 1013; 25×18 cm, 1 str. — Analiza światowej produkcji węgla przeprowadzona przez Międzynarodowe Biuro Pracy (ILO) wykazała, że istnieje możliwość dalszego wzrostu światowej konsumpcji węgla, niezależnie od innych źródeł energii, ponieważ zużycie energii w wielu krajach jest za małe. Ze strony konsumpcji nie grozi zatem przemysłowi węglowemu ograniczenie produkcji węgla. Omówiono wpływ absencji na wysokość wydajności.

824* 622.333(47) J2 — 9. 51

Onika D. G.: **Wyniki pracy Ministerstwa przemysłu węglowego nad budownictwem inwestycyjnym w roku 1950 i zadania budowy kopalń na rok 1951**. „Itogi roboty ministerstwa uogólniej promyslnosti po kapitalnomu sroitelstwu za 1950 god i zadacz szachtostroiteliej na 1951 god”. Ugol, Moskwa mies. nr 4, kw. 51, s. 5, A4, 3 str. — Rozwój budownictwa kopalń. Osiągnięte wyniki, niedociągnięcia. Zadania na przyszłość. Rozbudowa obiektów socjalno-kulturalnych dla pracowników przemysłu węglowego.

825* 622.333:331.238 J2 — 9. 51

O dalszy postęp techniczny w przemyśle węglowym. „Za dalnieszij techniczeskij progress w uogolnoj promyslnosti”. Ugol, Moskwa, mies., nr 4, kw. 51, s. 1; A4, 4 str. — W roku 1950 w ZSRR przekroczone znacznie przedwojenny poziom produkcji

przemysłowej oraz wykonanie 5-letniego Stalinowskiego Planu. Przemysł węglowy stanowi jeden z produujących odłamów przemysłu. W uznaniu tego w dniu 15 marca 1951 ogłoszono postanowienie Rady Ministrów ZSRR o przyznaniu Stalinowskich premii licznym pracownikom przemysłu węglowego. Nazwiska odznaczonych i powody odznaczenia.

826* 622.333:658.2 J2 — 9. 51

Payne C. C.: **Propozycje odnośnie połączenia kilku kopalń**. „Proposals for a combined mine”. Colliery Guard., London, mies., t. 182, nr 4706, 10 maj 51, s. 571; 28×18 cm, 6 str., 1 rys., 3 tab. Opis sytuacji. Zmiany na dole i na powierzchni połączonych kopalń. Centralna sortownia. Zaplanowane osiągnięcia. Foszty przedstawienia.

622.34 Górnictwo rudne

827* 622.341 J2 — 9. 51

Skirko D. Z., Titow B. D., Chiwienko A. F.: **Organizacja i technika wydobywania rudy na kopalni „Nowaja”**. „Organizacija i tiechnika dobyczy rudy na szachtie „Nowaja”. Mechaniz. trudoj Rabot, Moskwa, mies. nr 5, maj 51, s. 23; A4, 3 str., 6 rys. — Opis szybkościowego prowadzenia głównego przekopu przewozowego. Roboty przygotowawcze w bloku przy systemie wybierania komorami-magazynami i podpiętrowymi chodnikami. Ulepszenia wprowadzone przy wierceniu i odstrzeliwaniu otworów. Ulepszenia wprowadzone na powierzchni i wisząca kolejka linowa dla odwozu płońskiej skały, podnośnik linowy dla rozładunku drewna, dozownik wapna dla przysypywania rudy w wagonach.

622.41/46 Przewietrzanie

828* 622.411 J2 — 9. 51

Skoczinskij A. A.: **O kontroli pyłu w powietrzu w niebezpiecznych pod względem krzemicy kopalniach**. „O pylewom kontrole wożducha w siliko opasnych szachtach”. Gorn. Z., Moskwa, mies. nr 5, maj 51, s. 32; A4, 5,5 str., 3 rys., 1 wyk. — Dotychczasowe sposoby zwalczania pyłu kamiennego. Opis przyborów używanych obecnie dla określenia stopnia zapylenia powietrza, opartych na zasadach: filtracji, oporu, kondensacji, przemowywania, swobodnego osiadania. osadzania uderzeniem, termicznych, optycznych i elektrostatycznych. Wszystkie powyższe typy przyborów są bardzo niedoskonałe. Konieczna jest dalsza praca dla skonstruowania rzeczywiście dobrego przyrządu pomiarowego.

829* 622.411.33 J2 — 9. 51

Flügge G.: **Powody i zwalczanie silnych wpływów metanu**. „Ursachen und Bekämpfung starker Methanausgasung”. Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 23/24, 9 czerw. 51, s. 557; A4, 3 str., 2 wyk., 3 tab., 6 poz. bibl. — Wpływ warunków atmosferycznych na wpływy metanu w kopalni. Powody eksplozji, środki do ich zwalczania. Według statystyki największe wpływy metanu mają miejsce w miesiącach letnich, niezależnie od spadku ciśnienia barometrycznego. Wpływ ciężaru właściwego powietrza. Wzrost gęstości słupa powietrza powoduje wstrzymywanie wypływu gazów. Możliwość regulacji wypływu metanu, regulacja ilości powietrza doprowadzanego do kopalni.

- 830* 622.411.33 J2 — 9.51
 Winter K.: Wpływ spadku naporu powietrza na wpływ gazów przy eksploatacji węgla. „Der Einfluss des Druckgefälles der Wetter im Abbau auf die Ausgasung“. Glückauf, Essen, dwutyg., t. 87, nr 21/22, 26 maj 51, s. 488; A4, 10 str., 2 rys., 13 wyk., 2 tab. — W wyniku licznych pomiarów i obserwacji stwierdzono, że zwiększenie ilości powietrza powoduje zwiększenie wypływu metanu wbrew dotychczasowym zapatrzywaniom. Autor podaje sposób prowadzenia pomiarów i ich wyniki. Wpływ zasadniczy metanu z pokładu eksploatowanego i w małym stopniu z zawału, wpływ dodatkowy z innych pokładów przez szczeliny. Wpływ dodatkowy jest proporcjonalny do pierwiastka ze spadku naporu powietrza. Wpływ zasadniczy metanu podlega drobnym tylko wahaniom. Istnieje możliwość określenia dla każdej części kopalni linii charakterystycznych wpływu ilości powietrza na zawartość metanu.
- 831* 622.411.33 J2 — 9.51
 Hinsley F. B.: Metan w kopalniach węgla. „Firedamp in coal mines“. Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4334, 4 maj 51, s. 1029; 25×18 cm, 4 str., 1 rys., 1 wyk., 3 tab. — Metan w pokładach węgla i w warstwach sąsiednich z punktu widzenia wentylacji. Wpływ struktury węgla. Ilość gazów w węglu. Ich ciśnienie i uchodzenie podczas wybierania. c. d. n.
- 832* 622.411.33 J2 — 9.51
 Hinsley F. B.: Metan w kopalniach węgla (c. d.) „Firedamp in coal mines“. Iron Coal Tr. Rev., London, mies., t. 162, nr 4335, 11 maj 51, s. 1103; 25×18 cm, 5 str., 16 poz. bibl. — Metody usuwania metanu i jego zachowanie się. Wpływ natężenia wentylacji na ilość gazów. Odgazowanie na kopalni Point of Ayr. Wnioski końcowe i dyskusja.
- 833* 622.414 J2 — 9.51
 Mustel P. J.: Metodyka pobierania prób dla określenia zapylenia powietrza kopalnianego. „Metodyka wzięcia prob dla opriediellenja zapylenosti rudnicznowo wożducha“. Gorn. Z., Moskwa, mies. nr 5, maj 51, s. 37; A4, 2,5 str., 3 wyk., 1 tab. — Obliczeniowa analiza za pomocą aparatu Owensa. Analiza wagowa. Określenie ilości pyłu tworzącego się przy wierceniu otworów, odstrzeliwaniu i ładowaniu urobku do wozów. Zestawienie otrzymanych rezultatów przeprowadzonych pomiarów na jednej kopalni.
- 834* 622.457.2 J2 — 9.51
 Kłorikjan S. H., Lewi S. M.: Nowe urządzenie do przewietrzania ślepych przodków. „Nowoje oborudowanje dla prowietriwanja głuchich zabojev“. Ugol, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 18; A4, 7 str., 2 fot., 1 rys., 4 wyk., 4 tab., 3 poz. bibl. — Ujemnym stronom dotychczasowych urządzeń wentylacyjnych zapobiega dwustopniowy wentylator o wysokim ciśnieniu typu „Prochodka — 500 M“, skonstruowany przez Giprouglemasz. Konstrukcja i charakterystyka wentylatora. Tablica porównawcza charakterystyki wentylatora typu „Prochodka — 500 M“ z charakterystykami innych wentylatorów. Wyniki przeprowadzonych prób. Konstrukcja nowo opracowanych przez Giprouglemasz luźni powietrznych typu „M“ wykonanych z gumowanej tkaniny o średnicy 300—600 mm. Sposób szczelnego łączenia tych ludzi za pomocą sprężynujących pierścieni stykowych.
- Litwiniszyn J.: Z zagadnień dynamiki przepływu powietrza w kopalnianych sieciach wentylacyjnych. Prz. gór., mies., t. 7, nr 7/8, lip.-sierp. 51, s. 272; A4, 8 str., 6 wyk., 2 poz. bibl. — Krótki przegląd rozwoju zagadnienia dynamiki przepływu powietrza w kopalnianej sieci wentylacyjnej od czasu gdy zagadnienie to zaczęto rozważać na gruncie dynamicznych równań ruchu gazu i równań termodynamiki. Rozwiązywanie sieci wentylacyjnych polega na określeniu wydatków i kierunków przepływu w poszczególnych bocznicach sieci. W stanie stacjonarnym zagadnienie to prowadzi do układów równań drugiego stopnia rozwiązywanych na ogół metodami przybliżonymi. W pracy postawiono problem niestabilnych przepływów powietrza w sieci wentylacyjnej. Problem ten prowadzi do układu równań różniczkowych zwyczajnych. Stopień trudności zagadnienia w stosunku do problemów stacjonarnych znacznie wzrasta. Stan stacjonarny w sieci wentylacyjnej odpowiada punktom osobiwym wspomnianego układu równań różniczkowych. Ustalenie się stanu stacjonarnego w sieci wentylacyjnej zależy od rodzaju punktu osobiwego i jest zależne od parametrów sieci. Po wyprowadzeniu ogólnych równań przepływów niestabilnych jako przykład rozważono sposób ustalenia się stanu stacjonarnego w sieci o prostym schemacie złożonym z dwóch oczek.
- 836* 622.457.5 J2 — 9.51
 Scott D. R., Hinsley F. B.: Teoria sieci przewietrzania. Część III. „Ventilation network theory“. Colliery Engng., London, mies., t. 28, nr 328, czerw. 51, s. 229; A4, 6,5 str., 11 rys., 2 wyk., 5 tab., 1 poz. bibl. — Przykłady praktyczne zastosowania metody przybliżenia. Obliczanie oporów bocznic w atkinsonach. Tablica wartości przyjętych do obliczenia i skorygowanych w trzech przybliżeniach. Obliczenie depresji wentylatora pomocniczego dla dwóch i trzech bocznic. Autor wykazuje na przykładach zalety uproszczonej metody obliczania systemów przewietrzania.
- 622.47 Oświetlenie kopalń
- 837* 622.47 J2 — 9.51
 Lis T.: Więcej światła. Wiad. gór., mies. t. 2, nr 3, marz. 51, s. 97; A4, 3,5 str., 4 fot., 6 rys. — Historia rozwoju środków służących do oświetlenia miejsc pracy pod ziemią. Ostatnio oprócz oświetlenia za pomocą lamp elektrycznych zwykłych stosuje się pod ziemią światło jarzeniowe w tzw. rurach fluoryzujących, zbliżone w działaniu do światła słonecznego. Zastosowanie lamp rtęciowych nad taśmami przebieczy mi w sortowni pozwala na łatwiejsze odróżnienie węgla czystego od przerostów. Zwiększając oświetlenie miejsc pracy, a szczególnie przodków podnosi się efekt pracy i wydajność.
- 838 622.473 J2 — 9.51
 Lloyd H.: Płomieniowe lampy bezpieczeństwa. „Flame safety lamp desing“. Safety in Mines Research Establishment, Res. Rep., 14 grudz. 50; D, 20 str., 20 rys. — Badania nad ulepszeniami płomieniowych lamp bezpieczeństwa, zwłaszcza jeśli chodzi o zamykanie i ponowne zapalanie. Przegląd historyczny, streszczenie przepisów brytyjskich (1927 r.). Zamki bezpieczeństwa z zaczepem magnetycznym i blokowaniem pneumatycznym (model 1948). Ponowne zapalanie: stosowanie ferroceryum i mechanizmów uru-

chamiających; przyczyny zawodzenia tych mechanizmów. Zapobieganie zapalaniu lampy otwartej. Opis płomieniowej lampy wskaźnikowej dla oznaczania zawartości metanu.

Wg Bull. Bibl. Charbon, France, nr 2, luty 51, s. 13.

622.5 Odwadnianie

839* 622.53:621.6 J2 — 9.51

Dokukin A. W.: **Pompy dla kopalń z kwaśnymi wodami.** „Nasosy dla szacht s kislotnymi wodami“. Gorn. Z., Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 25; A4, 6 str., 7 rys., 4 wykr., 2 tab. — 1. Obniżenie agresywnych dopływów: Agresywne wody nie przenikają do wyrobisk z powierzchni, lecz tworzą się w starych zrobach (po eksploatacji węgla i rud z dużą zawartością siarki) przy przepływie wód. Należy wobec tego prowadzić robotę tak, by w zrobach pozostawało jak najmniej pirytu i by wody nie przepływały przez zawaliska. Celowe może się okazać osuszenie złoża z powierzchni pompami głębinowymi. 2. Pompy kwasoodporne. Zalecane typy pomp, rodzaje tworzywa dla poszczególnych ich części.

840* 622.53:621.6 J2 — 9.51

Piotrkowski S.: **Projekt komory pomp dla kopalń o dużym dopływie wody.** Prz. gór., mies., t. 7, nr 7/8, lip.-sierp. 51, s. 298; A4, 5 str., 6 rys. — Typ komory pomp w kopalniach z dużym dopływem wody z uwzględnieniem łatwego i dowolnego kontrolowania oraz naprawy smoków, rur ssących, możliwości kontroli stanu chodników wodnych i zbiorników, prowadzenie rurociągów tłocznych w szybach i połączenie ich z pompami.

622.6 Transport urobku

841* 622.619 J2 — 9.51

Szumilow W. W.: **Metoda obliczania wydajności ładów.** „K woprosu o mietodie rassczota proizwoditelnosti pogruzocznyh maszin“, Ugol, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 9; A4, 5 str., 9 wykr., 5 tab. — Szczególne cechy pracy ładów na kopalniach. Zastosowanie dla obliczania ich wydajności odpowiednio skorygowanych wzorów opracowanych dla maszyn do ładowania przez N. S. Polakowa i A. O. Spiwakowskiego. Analiza proponowanych wzorów. Tabelaryczne zestawienia wskaźników uzyskanych przy próbach ładowarek produkowanych w ZSRR. Sposób wykorzystania tych tablic dla celów praktycznych.

842* 622.625.24 J2 — 9.51

Hryniewicz A., Pellar J.: **Pięciotonowe wozy kopalniane.** Prz. gór., mies., t. 7, nr 7/8, lip.-sierp. 51, s. 293; A4, 6 str., 1 rys., 4 wykr., 4 tab. — Dążenie do usprawnienia przewozu dołowego wynika z koncentracji wydobywania i wysokiego stopnia mechanizacji kopalń. Wóz jest decydującym elementem w transporcie od punktów załadunkowych do podszybia. Zalety i wady stosowania wozów o zwiększonej ładowności w szczególności wozów pięciotonowych.

843* 622.625.28:338.58 J2 — 9.51

Cook S. L., Evans T. A.: **Koszty różnych systemów przewozu lokomotywowego.** „Costs of underground locomotive haulage systems“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4330 i 4331, 6 kw. 51 i 13 kw. 51, s. 787 i 853; 25×18 cm, 11 str., 5 wykr., 10 tab.,

6 poz. bibl. — Wyniki badań przewozu lokomotywowego na kopalniach brytyjskich. Przeprowadzono analizę kosztów i przedstawiono sposoby obliczania kosztów przewozu lokomotywami Diesla i akumulatorowymi. Porównanie kosztów z danymi z kontynentu. Koszty dla lokomotyw przewodowych przyjęto z Zagłębia Ruhry. Wpływ warunków naturalnych kopalni na koszty transportu.

844* 622.625.28-83.004.5 J2 — 9.51

Pasierbiński S.: **Naprawa i obsługa elektrowozów dołowych.** Wiad. gór., mies., t. 2, nr 6, czerw. 51, s. 210; A4, 2,5 str., 1 fot. — Systematycznie dokonywane przeglądy i naprawy okresowe elektrowozów kopalnianych, pracujących pod ziemią, są bardzo ważnym czynnikiem dla utrzymania ciągłości ruchu wydobywczego i uniknięcia przerw awaryjnych. Każda kopalnia powinna mieć opracowany plan napraw i przeglądów oraz wymiany starych elektrowozów na nowe i do planu tego powinna się ściśle stosować. Sposób naprawy elektrowozów w warsztacie zajezdni oraz wskazówki i wytyczne obsługi elektrowozów i prowadzenia pociągów.

845* 622.647:622.625.28-831 J2 — 9.51

Barclay J. T.: **Porównanie przenośników z lokomotywami przewodowymi.** „Trolley locomotives v. conveyors“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4337, 25 maj 51, s. 1195; 25×18 cm, 4 str., 2 wykr., 4 tab. — Porównanie przewozu lokomotywami z odstawą przenośnikami. Lokomotywa przewodowa jest bardziej ekonomiczna na poziomie i odległościach większych od 2 km. Zużycie mocy mniejsze niż w transporcie taśmami. Najkorzystniejsze wydobywanie dla przewozu jest 1000 t/zmięną. Większe korzystniejsze dla przenośników. Taśma jest lepsza ze względu na mniejszy koszt obsługi i konserwacji.

846* 622.647.1 J2 — 9.51

Ścianowy przenośnik zgrzeblowy. Próby z dwoma napędami. „Coal face chain conveying. Experiments with tail-end drive“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4336, 18 maj 51, s. 1159; 25×18 cm, 1,5 str., 3 fot. — Krótki artykuł informacyjny na temat nowego przenośnika zgrzeblowego na ścianę wyprodukowanego przez firmę Cawlishaw Walker, przy użyciu zamiast zwrotni drugiego napędu. Uzyskano w ten sposób przedłużenie trasy przenośnika ponad 150 m. Nowy przenośnik zdał doskonałe egzamin wykazując szereg zalet w porównaniu z przenośnikiem z taśmą gumową.

847* 622.647.2-233 J2 — 9.51

Przenośniki Genard Denistry. „Les convoyeurs Genard Denistry“, Ann. Min. Belg., Liège, dwumies., t. 50, nr 2, marz. 51, s. 196; A4, 6 str., 10 fot., 4 rys. — Sprawozdanie z wystawy górniczych urządzeń transportowych. Krążniki centrujące przenośników taśmowych. Krążniki pod zsypaniami i przesypami z nałożonymi krążkami z gumy. Sposób przechodzenia taśmy przez zaburzenia tektoniczne. Urządzenia do zmiany kierunku taśmy. Przenośniki z oboma taśmami nośnymi. Sprzęgła elastyczne i hydrauliczne do napędów. Sterowanie zdalne przenośnikami. Przenośniki pancerne i zgrzeblowe. Cylindry do przesuwania przenośników. Popychaki wozów.

848* 622.647.2-233 J2 — 9.51

Burczak T. S.: **Pierwsze próbne badania współczynników tarcia w łożyskach kulkowych krążników podtrzymujących przenośniki taśmowe, produkowanych**

w ZSRR. „Pierwyje opytnyje issledowanja koeficjenta trenija w szarikopodszipnikach rolkoopor lentocznych konwejerow atieczestwiennowo proizwodstwa“, U g o l, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 25; A4, 44 str., 2 rys., 7 wykr. — Przeprowadzone próby stwierdziły duże wahania wielkości współczynnika tarcia w zależności od obciążenia, ilości obrotów, sposobu smarowania oraz ilości, czasu pracy, konstrukcji i stopnia zużycia łożysk kulkowych. Wyniki badań łożysk kulkowych typu N204 i N691. Warunki, którym powinny odpowiadać łożyska kulkowe dla udoskonalenia przenośników taśmowych. Potrzeba skonstruowania dla krążowników przenośników taśmowych łożysk rolkowych samosmarujących się o tarcu poślizgowym.

849* 622.647.21 J2 — 9.51

Lloyd D. E. R.: **Usprawnienia transportu podziemnego.** „Raising the standard of underground conveying“, Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4328, 23 marz. 51, s. 671; 25×18 cm, 8 str., 2 fot., 1 rys., 4 wykr., 3 tab. — Prawidłowe zastosowanie odstawy podziemnej pod względem bezpieczeństwa oraz korzyści technicznych i ekonomicznych. Odstawa przenośnikami z taśmą gumową stosowanymi jako odstawa w przodku i jako odstawa zbiorcza w chodnikach transportowych po poziomie i upadach. Wykazano możliwości praktyczne obniżenia kosztów transportu. Bardzo ciekawe uwagi o organizacji odstawy taśmowej, konserwacji i zabudowaniu przenośników.

850* 622.647.21:678.028 J2 — 9.51

Fryczkowski E.: **Łączenie na dole kopalni odcinków taśm gumowych za pomocą wulkanizacji.** Wiad. gór., mies. t. 2, nr 3, marz. 51, s. 112; A4, 5 fot., 2 rys. — Stosowane u nas sposoby łączenia taśm za pomocą różnego rodzaju zawiasów oraz za pomocą nilosów. Te sposoby łączenia taśm psują jednak powłokę gumową i powodują niszczenie przekładek bawełnianych taśmy, stanowiących o jej wytrzymałości. Nairacjonalniejszym sposobem jest łączenie odcinków taśm na dole za pomocą przenośnych aparatów wulkanizacyjnych. Dzięki zbudowaniu odpowiednich aparatów wulkanizacyjnych stało się możliwe wulkanizowanie taśmy również w kopalniach gazowych (ZSRR, W. Brytania, Niemcy).

851* 622.678.5 J2 — 9.51

Kotarba R.: **Urządzenia skipowe.** Wiad. gór., mies., t. 2, nr 6, czerw. 51, s. 212; A4, 3,5 str., 1 fot., 1 rys. — Wyciąg za pomocą skipu powiększa zdolność wydobywczą szybu przez skrócenie czasu ładowania i wyładowania oraz znaczne powiększenie ciężaru użytecznego ładunku w stosunku do ciężaru martwego naczynia wyciągowego. Dalszymi zaletami są: zmniejszenie taboru wozów kopalnianych, zmniejszenie obsługi szybu oraz lepsze wykorzystanie energii napędowej. Wady: większe kruszenie się urobku niż przy wyciągu klatkami oraz większe zanieczyszczenia.

622.7 Wzbogacanie

852* 622.7-333 J2 — 9.51

Dietrich J.: **O mechanizacji końcowego ogniwa wydobycia węgla.** Wiad. gór., mies., t. 2, nr 3, marz. 51, s. 92; A4, 4,5 str., 5 fot., 4 rys. — Mechaniczna przeróbka węgla stanowi ostatnie ogniwo w procesie mechanizacji wybierania węgla. Dzięki przeróbce mechanicznej zanieczyszczony urobek staje się gotowym rynkowym produktem. Opis najważniejszych procesów i urządzeń przerobczych. Wzrost mechanizacji urabiania i ładowania wymaga równoczesnego wzrostu mechanizacji procesów przerobczych, gdyż wszystkie pro-

cesy składające się na produkcję węgla wzajemnie się zależają i muszą być wzajemnie zharmonizowane. Ręczne wzbogacanie powinno zniknąć a nowoczesny zakład przeróbczy powinien przedstawiać niemal całkowicie zmechanizowaną jednostkę.

853* 622.722/23 J2 — 9.51

Chapman W. R.: **Przeróbka mechaniczna węgla. Wzbogacanie ręczne i mechaniczne.** „Coal preparation. Cleaning by hand and by mechanical means“. Colliery Guard., London, tyg., t. 182, nr 4708, 24 maj 51, s. 631; 25×18 cm, 7 str., 14 tab. — Przeprowadzono bezpośrednie porównanie między wartością wzbogacania ręcznego i mechanicznego węgla na podstawie trzech prób na dużą skalę. Badano dwukrotnie wpływ wzbogacania mechanicznego w płucze Barvoys na już ręcznie wzbogacony węgiel. Trzecia próba to wzbogacanie metodą Chance'a. Na podstawie tych prób omówiono później wpływ kosztów i ich powstanie w wzbogacaniu ręcznym, koszty wzbogacania mechanicznego oraz robociznę potrzebną dla wzbogacania mechanicznego. W konkluzji stwierdzono poważną wyższość pod każdym względem wzbogacania mechanicznego nad ręcznym.

854 622.74 J2 — 9.51

Ackermann L.: **Błędy w analizach granulometrycznych.** „Errors in grading analyses“. Mining Mag., stycz. 51, s. 9; 12 str. — Porównanie wyników analiz bieżących piasków i mułów zlepionych i kwarcytów z wynikami uzyskanymi metodą znormalizowaną przy zastosowaniu nowych sit znormalizowanych. Różnice spowodowane stosowaniem różnych metod laboratoryjnych, przesiewaczy i jakością sit; wnioski dotyczące normalizacji zwłaszcza płukania na sitach i suszenia.

Wg Bull. Bibl. Charbon France, nr 2, luty 51, s. 18.

855* 622.765.084 J2 — 9.51

Kowalskaja T. S.: **Badania możliwości flotacji drobnych sortymentów węgla długopłomiennych.** „Issledowanie flotirujemosti miełkich klasow dlinnoplamiennych uglej“. U g o l, Moskwa, mies., nr 5, maj 51, s. 30; A4, 1 str., 5 tab. — Opis przeprowadzonych w warunkach laboratoryjnych badań drobnych sortymentów węgla poszczególnych pokładów Lisiczańskiego obwodu Zagłębia Donieckiego, przemawiających za możliwością flotacji węgla długopłomiennych. Metoda flotacji nadaje się do małożmetamorfizowanych gatunków węgla, stanowiących podstawę surowcową zakładów koksowniczo-gazowniczych i powinna wobec tego znajdować coraz szersze zastosowanie.

856* 622.766 J2 — 9.51

Louge L.: **Rozwój i zastosowanie metody wzbogacania w cieczach ciężkich.** „Le développement et l'utilisation du procédé „Heavy Media Separation“, Ann. Min. Belg., Liège, dwumies., t. 50, nr 2, marz. 51, s. 262; A4, 9 str., 5 fot., 1 rys. — Rozwój metod wzbogacania w cieczach ciężkich w USA. Próby z blendą jako zawiesziną nie dały rezultatu z powodu porowatości rud żelaza. Wprowadzenie magnetytu w płuczkach o łatwej regeneracji pozwoliło na uzyskiwanie ośrodka o dużym zakresie gęstości i sprawnym działaniu. Metoda cieczy ciężkich zastosowana do węgla. Schematy i fotografie urządzenia. Systemy wzbogacania rud.

857* 622.766 J2 — 9.51

Płukanie węgla w cieczach ciężkich. „Le lavage du charbon par suspensions denses“. In char Bull. Techn., Liège, mies., nr 1, 1 czerw. 51; D, A4, 13 str.,

3 rys., 4 wyk. — Rozwój wiedzy o płukaniu węgla w cieczach ciężkich. Ciecze jednorodne: chlorek wapnia, związki organiczne, zawiesiny ciężkie. Zalety cieczy ciężkich ilustrowane przykładami praktycznymi wzbogacania węgla o różnych krzywych wzbogacania. Ciecze ciężkie dają możliwość wzbogacania ziarna o dużej średnicy bez uprzedniego przesiewania, dają regularność pracy płuczki i łatwość jej kontroli, dużą elastyczność przy zmiennej ilościowo i jakościowo nadawie, dokładność rozdziału i zwiększenie uzysku węgla.

858* 622.792-344 J2 — 9.51

Trojok P.: **Termiczne wzbogacanie ubogich rud cynku i ołowiu.** Prz. gór., t. 7, nr 7/8, lip.-sierp. 51, s. 303; A4, 3,5 str., 1 rys., 1 wyk. — Wzbogacanie rud cynkowo-olowiowych za pomocą procesów termicznych sposobami: rusztowym, dmuchania w piecach szybowych i przewalowym w piecach obrotowych. Odparowywanie metali, ich tlenków, siarczków i chlorków. Szczegółowo podano sposób pracy najnowszych pieców obrotowych.

859* 622.794.4.084 J2 — 9.51

Termiczne odwadnianie drobnych sortymentów węgla. „Thermal drying of coal“. Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4329, 30 marz. 51, s. 732; 25×18 cm., 1 str. — Rozróżnia się trzy zasadnicze fazy odwadniania: stałe parowanie powierzchniowe, pierwszą fazę słabnącego parowania oraz drugą fazę parowania. Czynniki, które wpływają na odwadnianie są: początkowa zawartość wilgoci, końcowa zawartość wilgoci, fizyczne własności węgla a przede wszystkim porowatość oraz chemiczne jego własności, w szczególności skłonność do powierzchniowego utleniania i samozapalność. Własności fizyczne i ich wpływ.

622.8 Wypadki w kopalniach. Bezpieczeństwo. Ratownictwo

622.82 Pożary

860* 622.82:662.612.13 J2 — 9.51

Morozow M. N.: **Zwalczanie samozapalania się węgla przy pogłębianiu szybów sposobem kesonowym.** „Borba s samowzgoranijem ugla pri kiesonnnykh prochodkach“. Ugol, Moskwa, mies., nr 4, kw. 51, s. 20; A4, 5 str., 3 rys., 7 wyk. — Opis 2 wypadków samozapalenia się pokładów węgla przebitych przy głębieniu szybów sposobem kesonowym w Podmołskiewskim Zagłębiu Węglowym i środków zastosowanych dla zwalczania powstałych pożarów. Przyczyny samozapalania się węgla przy robotach kesonowych i środki zapobiegawcze.

861* 622.82 J2 — 9.51

Landale N. S., Guthrie E. M.: **Opanowanie ognia w szybie wydobywczym.** „Dealing with a fire in a winding shaft“. Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4338, 1 czerw. 51, s. 1245; 25×18 cm, 5 str., 1 fot., 6 rys., 2 wyk. — Na szybie Dora w kopalni Little Raith powstał ogień w pokładzie wyeksploatowanym między poziomami I i II. Ogień pojawił się w kwietniu 1946 na poziomie I w starych robotach, został otamowany lecz nie wygasł. Ogień w szybie stwierdzono 14 listopada 1948 r. Dym pokazał się na podszybiu poziomym I i widać było płomienie. W tym czasie ludzi na dole nie było. Szczegółowy opis akcji przeciwpożarowej. Stosowano gaśnice do tłumienia ognia w obudowie szybu i wodę z hydrantów na podszybiu. Stwierdzono, że ogień pochodzi z pokładu wybranego o 11 m pod podszybiem. Stosowano cementowanie przestrzeni w filarze szybowym celem uzyskania strefy zabezpieczającej. Ogień ugaszono przy ogólnych kosztach akcji 1374 funtów szterlingów.

622.83 Ciśnienie górotworu

862* 622.836:622.5 J2 — 9.51

Lavallee L.: **Warunki stropowe w obecności gazu i wody.** „Roof conditions in the presence of gas and water“. Iron Coal Tr. Rev., London, tyg., t. 162, nr 4338, 1 czerw. 51, s. 1275; 25×18 cm, 1,5 str., 1 rys., 1 wyk. — Wobec wybrania pokładów następuje w warstwach górnych rozluźnienie i spękanie warstw oraz utworzenie się pustych przestrzeni. W nich tworzą się odizolowane zbiorniki wody. Istnieje małe prawdopodobieństwo, by te puste przestrzenie z wodą wywoływały niebezpieczne ciśnienia w przodku. Odczuwa się je raczej w przestrzeni wybranej. Należy dążyć do tego, by zbiorniki wody nie osiągnęły zbyt wysokich ciśnień. Wskazane więc jest wiercenie skośnych otworów w stropie przodka celem osiągnięcia takich zbiorników. Kąt nachylenia otworów wynosi około 45°. Takimi otworami drenuje się także zbiorniki gazu. W wypadku stwierdzenia takiego zbiornika wody lub gazu nad głównymi chodnikami lub daleko od przodka otwory odwadniające można wiercić pionowo. Unika się przez to przybierek zaciskanych chodników.

863* 622.83 J2 — 9.51

Stassen P.: **Wstęp do studium mechaniki górotworu.** „Introduction à l'étude des pressions de terrains“. Ann. Min. Belg., Liège, dwumies., t. 50, 15 luty 51, s. 9; A4, 12 str., 13 rys., 3 wyk., 12 poz. bibl. — Plastyczność i elastyczność skał. Prawo Hooka. Równowaga sił przestrzennych działających na kostkę skały. Koła Mohra i krzywe opisujące właściwości skał karbońskich. Próby Karmanna i Labasse'a. Badanie ośrodka ziarnistego.

Niniejszy Przegląd Bibliograficzny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu Górnictwa. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-technicznej (Warszawa, Ligocka 8). — GIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 10 groszy. GIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem bibliograficznym jak i kartami dokumentacyjnymi.

Na żądanie mogą być wykonane za zwrotem kosztów fotokopie oryginalnych artykułów omawianych w PBG. Zapotrzebowania należy adresować: Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej. Warszawa, ul. Ligocka 8, lub Główny Instytut Górnictwa, Ośrodek Dokumentacji Górnictwa, Katowice, ul. Stawowa 19.